

Zonovergoten en tot verdwijnen gedoemd (Ben Stikvoort).

Over twee planten wil ik u wat vertellen nu het voorjaar in het land is. Dit jaar wel heel vroeg stonden de eerste bloemen mooi te zijn aan onze bermen, in de weilanden en in

onze tuinen. Niet over het Longkruid dat in aanmerking zou komen voor een blad vol aandacht. Nee, nu aandacht voor twee tuinplanten, namelijk de Zonnebloem en daarna het Jakobskruid.

De Zonnebloem, wie kent deze niet? Toch roept die plant bij mij telkens verwondering op. Die kleine zaadjes moeten nu de grond in en dan is het wachten. Ons ongeduld wordt niet lang op de proef gesteld want kort nadien komen de eerste spruiten boven de grond. En dan kun je er bij blijven staan. In enige maanden wordt dat prille plantje een reus onder de tuinplanten. Ruw is de stam, harig zijn de bladeren en dan de

bloemen, goudgeel, soms met een gebruint hart. Het familielid "giganteus" wordt wel drie meter hoog. De kleinere soorten passeren allen de een meter hoogte. Wat een krachtige ontwikkeling gebeurt er in onze tuin. Haar bloemenhoofd reikt naar de zon. Vandaar ook de naam. Wij mensen mogen met bewondering staan voor die zonnereus. De vogels hebben haar lief om de pitten die voedselrijk zijn en veel stoffen bevatten die een vogelleven ten goede komen.

Dan nu een plant, in niets gelijkend op de Zonnebloem dan de kleur geel, welke bermen, holle wegen en soms weilanden siert. Het is het Sint Jakobskruid. Nu, in het voorjaar, laat die schat aan gele bloemen nog op zich wachten want ze is een ware zomerbloeier. Straks, in de volle zomer, biedt de plant een overdaad aan zonnegeel. Elk bloempje is een schoonheid op zich. Als de bloeiperiode eenmaal is

aangebroken, zet die bloei zich voort tot diep in de herfst. Een oude bekende onder de tuindeskundigen wordt lyrisch als hij het Sint Jacobskruid beschrijft: "Dat vrolijke kruid, heldergeel, ja botergeel met die mooie korfjes waar de Jacobsvlinders zo dol op zijn. En hun rupsen, zebra gestreept, mogen dan vraatzuchtig zijn, de vlinder maakt in zomerse liefkozingen het leven van de plant weer goed".

Hoe anders is het thans met dat kruid, aan Sint Jacob gewijd. Er woedt een strijd tegen de plant die bermen en weiden siert. Commissies zijn ingesteld om verdelgers te vormen Dat schone kruid moet verdwijnen. Gif heeft ze dat paarden, runderen maar ook reën ziek maakt en zelfs de

dood tot gevolg kan hebben. Er is al een naam voor onze Jacobsplant gevonden: Gele

sluipmoordenaar. Zelfs als het maaisel van dit kruid tot hooi geworden is, is de giftige substantie niet verdwenen. Is er dan geen medicijn te vinden die het onheil kan beperken? Die kans lijkt gering te zijn. Zal het Jacobskruid verdwijnen en dus vergeten worden?

Een sprankje hoop rest ons. Op het Spitsbergen worden zaden opgeslagen. Twee en een half miljard zaden uit heel de wereld. Zal er ook een zaadje van ons geliefde kruid in die onnoemelijke veelheid bij zijn? Dat zal toch wel. Op een deel van de lijst zie ik wel de zaden van spinazie, ui en paprika, van haver en gerst en van de grassen als glanshaver, egelskop en kattenstaart, Als ver na ons de zaden te voorschijn komen, is er door toenemende kennis het vergiftigingsgevaar geweken.

Het Sint Jacobskruid dankt haar naam aan de volle en uitbundige bloei die te bewonderen valt rond het feest van Sint Jacob, dat is 25 juli. Een

legendarisch verhaal wil ik u niet onthouden: Om de pelgrims naar het graf van Sint Jacob in het Spaanse Santiago de Compostela de juiste weg te wijzen, zou de apostel Jakobus op de kruispunten het zaad van het kruiskruid hebben gestrooid. Aangezien in de zuidelijke streken de temperatuur reeds in het voorjaar mild is, komt het kruiskruid maanden eerder dan in ons land tot bloei. Ook aan deze groepen van dit gele kruid schijnt weinig aandacht meer te worden besteed. Men heeft moderne wegwijzers geplaatst op de kruispunten. Immers, er zijn hindernissen genoeg te overwinnen wie die lange tocht maakt. Een Duitse pelgrim zong: Holle wangen hebben zij die Compostela bereikten. Het krioelen van de muggen in de vlaktes en de schrik zit in je botten voor de bergen zo hoog gaan dat ze de hemel lijken te bereiken. De muilezel van Arnold von Harff wilde het gele kruid eten maar welk een moeite moest Arnold doen om het dier daar van af te houden. Is het kruiskruid van Sint Jacob binnenkort echt nog een herinnering?

